

QR. 251. 133

Handwritten notes: *Schul. Georg. Kirchner*

Zc
1240

GEORGJ CASPARIS

KIRCHMAJERI,

Orator. P. P. in Electorali Witteberga,

Academiae Senioris & h. t. RECTORIS,

EPISTOLA

AD

Virum Celeberrimum,

De

VITIS PARITER AC SCRIPTIS

Divinae humanaeque Sapiientiae

Antistitum,

Omnino meritissimum,

DN.

HENNINGUM VVITTEN,

Eloqv. & Histor. in Rigensi Livonorum

Athenæo Prof. P. Fautorem & Amicum

Veterem.

VVITTENBERGÆ,

TYPIS CHRISTIANI SCHRÖDTERI, Acad. Typ.

9961502x

99

GEORGIUS

...

...

...

...

...

pp

m
co
ru
&
p
m
ut
sc
lin
qu
ho
ru
qu
bu
sa
le

CAusam ac occasionem sæpiùs & li-
teris & libris, liberali amicitia sub-
missis, ad scribendi genus hoc me
stimulantibus, exhibuisti haecte-
nùs, Fautorum Optime, HEN-
NINGE. Dum id enim agis, ut
memorias magnorum eruditionis Luminum, tot
comprehensas tomis, ab oblivione vindices, multa-
rum non solummodò familiarum, sed & urbium,
& regionum excellentes homines devincis tibi
proprius propitiosque. Horum ego postremissi-
mus, tot abs te provocatus monitricibus epistolis,
ut vitam tibi meam (inter nos, dum vivimus, in
scriniis servandam) atque aliorum Wittebergæ o-
lim Patrum Academicorù, crederem, appareo. Ne
quæso feras graviter, quòd distuli diutiùs officium
hoc meum, opereque ipso potiùs, fasciculis scripto-
rum aliquot meorum ad te commendatis sæpiùs,
quanti te facerem, testatus sum. Fortasse pluri-
bus haud displicebit, qui superiore anno, in *Hol-
satia* cum degerem, rogârunt me, ut inclytos Col-
legas meas precibus, ad publicandos indices scri-
ptorum,

ptorum, expugnarem, & exemplo proprio negotium subirem idem. Hoc, *δὲς Ἀγῆ παρῶν*, confiteor, cum dies diem haecenus docuerit, quas ab Anno 1657. ad Annum 1661. ex Physicis potissimum elaboravi Dissertationes Academicas, accessionibus & emendationibus, editione alterâ interpolandas mihi necessariò videri, si pro meis debeant laboribus agnosci. Eo quippe sum ingenio, ut cedam veritati sponte, sine adversario, aut contradictionis studio, discamque lubens indies, si vel alterum sepulcro pedem inferam. Tu ipse judica cum Sapientibus, an iterandos mereantur typos hæc quisquiliæ, jam dudum Wittebergæ editæ, cum blattis tineisque rixaturæ, si censura gravior sequatur? Vale, ac ut soles, ama Tui amantissimum! Deprop. pridie Kalend. Octobris, qui natalis extitit *Pompejo M.* sed divo *Hieronymo* emortualis, Anno M. DC. XCII.

CATALOGUS.

I. **P**rogrammatum, Academiae Wittebergensis nomine, autore me, promulgatorum ab Anno 1661. usque ad Ann. ferè 1693. Opus, duobus in 4to. Tomis comprehensum, sexcenta amplius complectens scripta, ad personas & res utiles curiosasque pertinentia.

II. Oratio-

- II. Orationū Panegyricar, ultra Annos haftenus XXX, proprio alienoq; nomine habitarum, editarum separatim, & ineditarū pluriū, in majori forma opus excudendum.
- III. Inscriptionum stylo lapidari, Carminumque in lethalia, & lætabilia tributorum, vastius volumen, media exprimendum formā.
- IV. Commentar, in *Corn. Nepot.* tertia Edit. proditura auctior ac emendatior, in 8.
- V. Medull. Orator. Edit. 2. Noribergæ impressa sumtibus Endterian, cum accessionib. in 12.
- VI. Commentarius ad *Tacitum* de morib. Germanor. Venerum, Editione primā altero tantò locupletior futurus, in 8.
- VII. In *Ciceron.* de perfecto Oratore, nec non ad Oration. pro *Quinctio* Commentariol. in 8.
- VIII. Ad *Plin. Secund.* pro *Trajano* Panegyric. & Commentar. & index plenior, in 8.
- IX. Institut. Metallic. Germanic. in 4to. cum figur. æneis nonnullis.
- X. De Paradiso, Imperio Antediluvian. Arca Noæ & Diluvio, libellus in 8.
- XI. *Lactantius* de vero Dei cultu, notis Criticis & aliis illustratus, cum Dissertationibus seorsum editis in 4to.
- XII. Notitia Imperii Germanici, ad hodiernum refingenda Statum, in nucleo, itemque de immodicis Principum donationibus, & Successorum obligatione, ad Excellentiss. S. R. Maj. Regniq; Svec. Senatorem, Discussio, in 4.
- XIII. *Iusti Lipsii* Epistolographia, cum annotamentis, in 12.
- XIV. Robert. Hugues de artificio Transitionum, in 12.

- XV. Zoologia Physica *Job. Sperlingii* cum curiosis aliquot Dissertationibus *Kirchmajerianis*, in 8. Edit. 2.
 XVI. Carpologia Physica *Sperlingiana* in 8. edita, adjectis rarioris pariter argumenti diatribis.
 XVII. Ad *Arnold. Clapmar.* de arcanis Rerump. Commentarius elaboratior in MSC.
 XVIII. Res Germaniæ & Franconiæ antiquæ ante ævum *Carol. M.* ad *Carol. IV.* in fol. MSC.
 XIX. Institut. Oratoriæ Civil. & Ecclesiast. in 4. MSC.
 XX. *Crisp. Sallust.* cum Observationibus succinctis in 8. MSC.

Dissertationes Publ. ex Phisicis, ab Anno 1657. usque ad Ann. 1661. in Acad. Witteberg. habitæ *Kirchmajeriana:*

De

Speciebus Corporum Naturalium.

Coelo.

Aquis Supracœlestibus. In singulis his Disputationib. ommissa Dnr. Respondentium nomina, amore brevitas, sunt,

Stellis generaliter spectatis.

Luce primigenia.

Luce ac Umbra.

Aëre.

Terra.

Atomis.

Mercurio.

Sale.

Fulmine, ejusque adjuncto Tonitru,

Terræmotu, & concussione violenta.

Multæ harum pluries recussæ, sed Autore inscio, interdum etiã indignante.

Tempe-

De Temperamento.

Calido innato.

Generatione & corruptione Corporum mistor.

Origine animæ, & Vitæ humanæ, peculiare V. Dissertat.

Immortalitate animæ humanæ.

Morte.

Harum quædam, asterisco

Risu.

notatæ, *Sperlingianis*, pro

Gemmis.

appendice, adjunctæ scri-

Nive.

ptis.

*Phœnice.

* Araneis.

*Basilisco.

* Tarantula.

*Leviathan.

* Unicornu.

*Behemoth.

* Manucodiata.

Balsamo.

Signum † referentes, etsi

Corallio.

pòst elaboratæ Disserta-

Saccharo.

tiones, his nihilominùs

Elementis.

inspersæ sunt, propter

Ventorum origine & causis.

Physicum respectum.

Motu terræ, contrà *Copernic.*

† Lumine perpetuo.

Dracone.

† Draconibus volantibus Dissertat. Epistolica.

† Phosphoris, & Noctiluca Dissertationes binæ, itemq; de

† Natura Lucis & Ignis.

† Lunari Iride, ac in Luna Cruce.

Interitu materialium formarum.

Terris sigillatis.

Loco & vacuo

Ventis insolentibus.

Montibus ignivomis.

† Traduce morborum corporis, & passionum animi.

Dispu-

Disputationes publicæ, ab Ann. 1661.
usque ad Ann. quasi 1693. paucissimis exce-
ptis, Autore *Kirchmajero* ventil.

De

Multiade, Themistocle, Aristide, ac Pausania 3. Dispp.
ad Cornel. Nepot.

Auro Obryzo, & Argento Pufulato, ad *Sveton.* & *Cod.*

Metallurgia vapulante à *Plin.* & *Senec.*

Denario vetere, ad *Plin.* & *Flav. Vopisc.*

Ænigmate *Virgil.* Dic, quibus in terris &c.

Epistolis Veterum.

Auguribus Roman.

Raptu *Sabinar.*

Fratr. Tergeminor. *Horat.* & *Curiat.* pugnâ.

Rebus moribusque Judæor.)

Obsidione *Hierosolymitanâ*) ad *Tacit.*

Factis illustrioribus *Alexandri M.* ad *Curtium.*

Expeditione Argonautar.

Atlantide *Platonis.*

Pontio Pilato Heavtontimor.

Gallor. & *Anglor.* genio atque dotibus, ad *Icon.* animor.

Barclaji 4. Dispp. distinctæ.

Lingua vetustissima Europ. *Scyth.* *Celt.* & *Gotbica.*

Oratore Ecclesiast. & Civil.

Oratore Parrhesiasta.

Salinis, & Bello propter eas, ad *Tacit.*

Senec. & *Plutarch.* pietatis naturalis, & quietis animi de-
fensoribus.

Campis Elys. & Gentil. Paradiso.

Cibo *Joan. Baptista.* & Fili Acolasti.

Γνώσι σπαιτόν, ad *Senec.*

Origi-

De Originibus *Habsburgicis & Hoben-Zolleran.*

Nominibus, axiomate, ac divisione Imperii Rom. Germ.
Paradiso, sive Cœlo Tertio.

Apparitionibus Spectrorum, & Visionib. Naturæ proba-
bilibus, ad Scriptores aliquot Roman. veteres.

Injuriis, illatis patienti *Jesu*, à Judicibus & carnifici-
bus Hebræis Romanisque.

Heroum Conviviis, Cœnisque Principalib.

Orator. Ecclesiasticæ Methodo Homiletica.

Originibus & Causis Literat. Græc.

Amœnitates & Vindiciæ Latinit. ad Digest. & Instit. VI.

Dissert. separatim editæ.

Causa *Parmenion.* accusati & defensi, 2. Dissert.

Halurgia Academic. Curiosa.

Tribulis, potissimum Aquaticis.

Dübenſi Saltu Mineralium feraci atque Metallor. pro-
pè *Schmideberg, Saxon.*

Hæ 3. adhuc ha- } Fœnore Unciario, ad *Tacit.* & usurar. pra-
bendæ de } Legione Fulminatrice. [vitalis peste.
{ Divis, divabusq; & devotis.

Per annos hæctenùs **XXVI.** in mo-
rem vertit, ut prælectionum publicar. horam sacris
meditationibus impenderet deduceretque ad

Historiam

Patientis JESU Auditores suos Au-
tor, tempore duntaxat **Quadragesim.**

Elegit igitur, ex * Sipientis monito, pro dignitate
rei, argumenta, & tractavit ad hunc usque

Annum:

B

Non

[* Seneca Epist. 108. *Non est, quod mireris, ex eadem materia suis quemque studiis apta colligere. In eodem prato bos herbam querit, florem Virgo, canis leporem, ciconia accertam.*]

CAPUT. I.

De

- A** Ula, Palatio, & Prætorio.
 II. Denariis III. Ritu Unctionis.
 IV. Ritu salut. per oscul. & Judæ osculo.
 V. Prætextu innocentia Pilati.
 VI. Cruce Christi.
 VII. Crucifigendi ritu & supplicio.
 VIII. Legionibus.
 IX. Titulo crucis CHR. & mortuor. Titulis.
 X. Probris & convitiis illatis JESU ab Apella, & Romano milite præfidiario.
 XI. Vestimentis Christi, inconsutili potissimum illius Tunica.
 XII. Ritu funerationis Christi. [pulcris.
 XIII. Sepulcro Christi, veterumque Gentium se-
 XIV. Veterum Acclamationibus & Plausu.
 XV. Antiquorum Lotionibus, rituque abluendi manûs.
 XVI. Cœnis Veterum.
 XVII. Pontifice Max. & Pontificatu Ebræor.
 XVIII. Luctu Universi, super morte Servatoris.
 XIX.

- XIX. Scribis Veterum.
 XX. Horis Veterum & Horologiis.
 XXI. Solennibus condendi Testamenta Veter.
 XXII. Unctura atque Pollinctura mortuor.
 XXIII. Sparsione florum, foliorum, vestium.
 XXIV. Scissione vestium. XXV. Crurifragio.
 XXVI. Ominibus, prodigiis, somniis, ostentis, &
 miraculis, tempore patientis Jesu observatis.
 XXVII. Linteis, ac involucris Christi sepulcralibus.
 XXVIII. Solemnibus Natalium dier. ceremoniis.
 XXIX. Sacerdotibus Veterum, ac Sacerdotio.
 XXX. Flagellationibus & flagellantibus.
 XXXI. Templis Veterum.
 XXXII. Coronis.
 XXXIII. Festis plurimar. gentium.
-

Sequuntur

Disputationes quædam accessoriæ,
 à Fratribus Charissimis,

SEBASTIANO KIRCHMAJERO,
 Antidhac Prof. P. in Illustri Ratisponensium,
 nunc Rotenburgensium ad Tubarim Republ. Pa-
 store, Superintendente ac Scholarcha
 benè merito;

B 2

Nec non

Nec non

M. THEODORO KIRCHMAJERO,
 VVeimersheimensium, in Capitulo VVülze-
 burgenſi Norico, h.t. Paſtore & Decano;
 Wittebergæ olim in Ampliſs. Philoſ. Ordi-
 ne Adjunctis, habitæ pleræque.

De

P Rincipiis Corp. Natural.
 Formis latentibus & partialibus.
 Potentia Obedientiali. Quæſtion. Phyſic.
 Hominibus apparenter mortuis. Select. Diſſp. 2.
 Epulo Belfazaris & fatali ſcriptione.
 Indiciis metallicis. De metamorphoſi Monar-
 Æſtu maris. chæ Nabuchodonof.
 Salfedine aquæ marinæ.
 Monſtris nobilior, naturalium.
 Tono conſono, rumpente vitra.
 Filis meteoricis. De Locuſtis.
 Pulvere Sympathetico.
 Incendio ſylvatico Schmidebergenſi.
 Metu potentiæ crescentis.
 Curru flammante Eliæ.
 Raptu divi Pauli. De Rubo ardente.

Περίοδος, de

LEXICIS & LEXICOGRAPHIS.

A Nni admodum elapſi plures ſunt, cum de *Lexicis* & *Lexi-*
cographis elaborarem Diatribam, hætenus ineditam.
 Anſa dederat egregii publici neceſſitas hæc parte pro-
 moven-

movenda; uberrimam materiem suppeditaverat per annos duodequadraginta lectio & collectio attentior, per classicos Scriptores, veteres imprimis. Volveram, quæ licuit evolvere, Glossaria, Lexica, Dictionaria, Promptuaria, Antiquaria, Thesauros, & Etymologica; *Spelmanni*, *Watsii*, *Goldasti*, *Lindenbrogii*, *Caroli du Fresne*, *Geropii Becani*, *Rodorn. Schrieckii*, *Borrighii* *Analecta*, *Origines Becmanni*, *Catelliani Cotta*, *Calvini*, *Schardii*, *Vossii*, *Barnab. Briffonii*, *Nizolii*, *Job. Jacob. Hofmanni*, *Strauchii*, *Sylvatici*, *Baubini*, Senioris amicissimi *Menzelii*, nec ultimo commemorandos loco *Lexicographos*, *Ambros. Calepin. Decimatorem*, *Forum Rom. Stephani & Curionis Matth. Martinium*, *Buchneri Fabrum* cum accessionibus, *Königium*, & elegantissimum *Reyberianum* opus &c. In quàm plurimis desideravi multa hætenus; quandoque etiam adjeci loca vel ab aliis omissa, vel non satis commodè adducta. Longum, & ab instituto hoc compendioso alienum foret, recensere amplius sexcentis talia; neglecta non solum à *Vossio* & similibus, sed imprimis quoque in *Foro Romano*; qualia *Borrighius* ingenti numero adduxit alibi, in *Analectis*.

§. II. Deprehenderam huc usque *Lexici perfectioris* requisita hæc; ut (1) *indicis ac normæ rationem subeat*. Quod nisi fiat, nulla unquam solida sperari hinc doctrina possit. Sicut etenim in sylva cædua occurrunt arbores, ad exstruendas domos, tabulas scindendas, supellectilem domesticam formandam, exurenda ligna, necessaria; sic in *Vocabulariis* est opus copiosiore apparatu, ad elaborandum, aut interpretandum aliquid. Deinde *indicis ac normæ* munus *Lexicon* explere debet, ut designet sua, velut *gnomon sciatericus* in *solario*; sic *index* ille loca in *Scriptoribus* *monetæ probæ* referat, ex ordine. Nam sine or-

dine concinno, sive naturali, sive artificiali, atque Alphabetico, quid, nisi chaos inde prodeat, aut indigesta moles? Tali igitur sub indice non sceleton vocabulorum tantum, sed & phrasium inprimis, ac sententiarum nervos intelligimus. Inprimis autem normæ dignitatem sustinere debent Lexica; ne vel deficient in necessariis, aut etiam luxurient in supervacuis; aut in allegandis locis obiter falsoque agant, & ludificent Lectorem: quibus, in commune, vitiis laborant Lexicographi. Quàm accuratè hinc iudicio sit opus, perspicaciores capiunt dolentque, adeò hæc insuper haberi.

II. *Adbibere oppidò delectum Lexicographos oportet,* ut non alter alterum describat, aut mutais aliquot mutandis addat, adimat, pro lubitu, interpoletve: sed expendat quisque diligenter omnia, vestiget loca ipsemet, & sensum genuinum eruat. Consideret, an lectio vulgaris mereatur locum? Sin minùs, ne securè credat omnia, diffidat potius, examinet, & bonos imitetur Criticos. Quam in rem plura ex *Pollucis Onomastico* adducere possemus.

III. *Pbrynichus Arabius* in vastissimo *σφιστηνῆς ὀργασμῶν*, seu opere apparatus Oratorii, (ex quo Epitomen *Nunnesius* collegit *Petrus*,) tertium, nec minùs memorabile suppeditavit requisitum. *Pbotio* interprete nimirum legem sibi posuit hanc *Pbrynichus*. nam is collectas à se voces, ad hunc modum discernendas asserebat; ut quasdam earum Oratoribus, aliis Historicis, quasdam familiari consuetudini tribueret; convitiis nonnullas proprias, aut rebus opportunas amatoriiis assignaret. Ecquanta laus hæc! quàmque accurata est provisio! Optandum porrò etiam, ut in Latinis Lexicis Scriptores aureæ ætatis primo, altero argenteæ, & sic in reliquis deinceps, suo quisque loco poneretur, & adducerentur horum loca; isthæc enim
ratione

ratione fieret, ut citius feliciusque juvenes assuescerent Latinitati castæ. Ex neglectu requisiti hujus factum est, ut Viri quoque principes in literis de genuinis vocibus tot lites inter se reciperent, sæpè ad injurias progressi. Ita *Gedius Patavinitatem* exprobravit *Livio*; ut neque parceret *Sallustio*. Quot quantaque *Scioppius* negotia facesivit *Lipfio*, *Casaubono*, *Tbuano*, *Famiano Strada*, *Voffio*? Quot pater *Voffius* in *Aristarcho* aliis? *Borricbius* eidem, *Sagittario*?

IV. Requisitum quartum quidem numero, sed dignitate princeps, in accuratissimis Auctorum classicorum omnis generis indicibus reponi debet. Quotusquisque non intelligit, non confitetur hodiè, quantoperè interfit methodi facilioris, & doctrinæ, veterum non modò scripta, sed recentiorum quoque libros accuratioribus indicibus gaudere? Quàm diligenter nomina & verba casca ex *Varrone*, *Flacco*, *Festo*, *Nonio Marcello*, *Isidoro*, & similibus Grammaticis *Dionysius* collegit *Gothofredus*? Quàm strenuè *Lambinus*, *Torrentius*, & de *Mares*, in *Horatianis* recensendis, rem egerunt? Quàm exquisitum est & operosum Lexicon in *Plautum* atque *Symæchum Paræi*? Quàm præclarè meritis de *Tacito*, *Justino*, *Curtio Freinsbemi*? *Bæclerus* de *Nepote* ac *Vellejo*? *Hermolaus Barbarus* cum *Catanao* & *Frischmanno* *Pliniana* quanto eruerunt studio? *Gifanius* *Lucretium*, *Passeratius Propertium*, *Lati* *Vitruvium*, *Catullum Tuscanella*, *Rhodius Scribonium Largum*, *Scheidus Herodianum*, & (ne plures cumulem,) *Loticbius Petronium*, per minima rimati, maximos progressus eruditioni peperere. Nunc quanta inde redundarent commoda, si Academia aliquot conferrent symbolas? & , velut in optatis habuit *Olaus*, partirentur operas, ut hic hunc, ille illum, alius alium auctorem providè excuterent, intactum nihil relinquentes? Pro-

*§. V. Profodiam Rhenius, & plures partem statuunt Gram-
matices; sed potiori jure Lexici perfectioris requisitum V.
nostro ordine habetur; syllabarum e. quantitas non omit-
tenda erat temerè. Ridiculum videlicet, adducere accen-
tu destitutas voces, impossibile efferre polysyllabas. Nec
excusare sufficit hanc negligentiam per Profodias speciales
Smetii, Massonii, Riccioli, pluriumque. Sed nec illud ad rem
facit, si, posthabito examine severiori Lexicographorum
alter alteri venalem largiatur fidem, describendo syllaba-
rum quantitates. Pudet dicere, in Lexicis aliquibus vel pe-
nitùs omisos, vel non justo loco positos accentùs esse.*

*§. Sextum Requisitum ponimus in Jctorum veterum,
quà Institutiones & Digesta, sedulo scrutinio. Confessi su-
mus alibi, semperque confitebimur: Non posse Lexicon
sperari aliquod perfectum in Latinitate, sine Pandec-
tarum juris adminiculo. Quamobrem etsi libro Ele-
gantiar. V. graviter perstringat veteres Jctos Valla; sapi-
enter interim verèque judicavit in Præfat. lib. 3. per quoti-
dianam lectionem Digestorum, & semper aliqua ex parte
incolumis, atq; in honore fuit lingua Romana, & brevi
suam dignitatem atq; amplitudinem recuperabit. Quæ me
ratio promovit, ut in plusculis huc usque Dissertationi-
bus hùc habitis adduxerim, & adducturus sim sexcentos
flosculos Latinitatis, prætermisos à Calvino.*

*§. Septimum - per quidem - necessarium perfectioris
Lexici requisitum exigunt Nummarie antiquitates. Et quis
credat, quantum detrimenti passa fuerint huc usque Le-
xica scientiæ illius prætermissione? Addimus his pariter
Inscriptiones veteres, collectas à Grutero, Reinesio, &
Aringho: è quorum penu plurima depromas, ad pomœria
Latinitatis amplianda, quæ conducunt. Sed hæc hùc
sufficiant tantisper desideria.*

T. ⊖. Δ.

QR. 251, 133

GEORGJ O
KIRCHM

Orator. P. P. in Elect
Academiae Senioris

EPISTO

AD

Virum Celeb

De

VITIS PARITER

Divinae humanae

Antistiti

Omnino meri

DN.

HENNINGUM

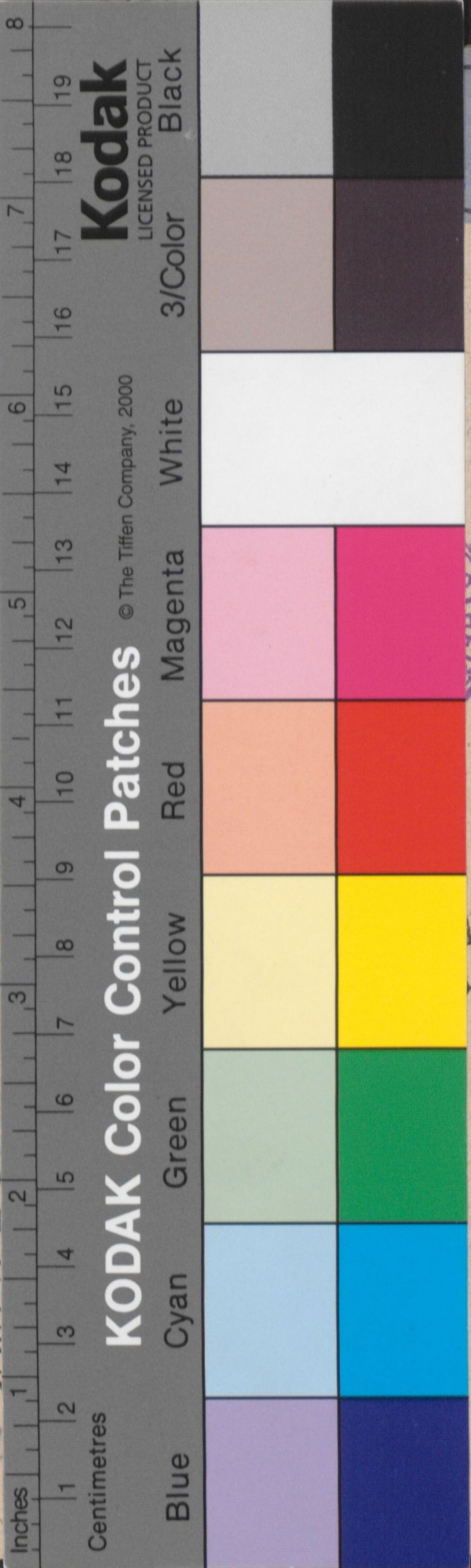
Eloqv. & Histor. in R

Athenæo Prof. P. Fau

Veterer

WITTENB

TYPIS CHRISTIANI SCH

40

X 2054966

